

EDUSKUNNAN VASTAUS 315/2010 vp

Hallituksen esitys päästökauppalaiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä päästökauppalaiksi (HE 315/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 42/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Päästökauppalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää kasvi-huonekaasupäästöjen vähentämistä kustannus-tehokkaasti ja taloudellisesti.

Tällä lailla pannaan täytäntöön kasvihuone-kaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, jäljempänä *päästökauppadirektiivi*, lukuun ottamatta lentoliikenteen päästökauppaa koskevia säännöksiä.

2 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraavien toimintojen hiilidioksidipäästöihin sekä lisäksi 25—28 koh-

dassa mainittujen toimintojen kohdalla erikseen määriteltäviin muihin kasvihuonekaasupäästöihin:

1) polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia, ei kuitenkaan jätteiden poltto laitoksissa, joissa ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisesti ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti noudatetaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia;

2) mineraaliöljyn jalostus;

3) koksen tuotanto;

4) malmien, mukaan lukien sulfidimalmit, pasutus, sintraus ja pelletointi;

5) raudan- ja teräksen tuotanto, mukaan lukien jatkuva valu, jos tuotantokapasiteetti on yli 2,5 tonnia tunnissa;

6) rautametallien, rautaseokset mukaan luetuina, tuotanto tai jalostus polttoyksiköissä, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia;

7) muiden kuin rautametallien, mukaan luetuna seokset, tuotanto tai jalostus polttoyksiköissä, joiden nimellinen kokonaislämpöteho

pelkistiminä käytetyt polttoaineet mukaan luetuina on yli 20 megawattia;

8) sementtiklinkkerin tuottaminen kierto-uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti on yli 500 tonnia päivässä tai muun tyyppisissä uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti on yli 50 tonnia päivässä;

9) kalkin tuotanto taikka dolomiitin tai magneesiitin kalsinointi kierto-uuneissa tai muun tyyppisissä uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti on yli 50 tonnia päivässä;

10) lasin valmistus, mukaan lukien lasikuidut, jos sulatuskapasiteetti on yli 20 tonnia päivässä;

11) keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, jos tuotantokapasiteetti on yli 75 tonnia päivässä;

12) mineraalivillan valmistus lasista, kivistä tai kuonasta, jos sulatuskapasiteetti on yli 20 tonnia päivässä;

13) kipsin kuivaus tai kalsinointi taikka kipsilevyjen ja muiden kipsituotteiden valmistus polttoyksiköissä, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia;

14) massan valmistus puusta tai muista kuitumateriaaleista;

15) paperin ja kartongin valmistus, jos tuotantokapasiteetti on yli 20 tonnia päivässä;

16) hiilimustan tuotanto, johon liittyy orgaanisten aineiden karbonointi polttoyksiköissä, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia;

17) ammoniakkin tuotanto;

18) suurissa erissä tuotettavien orgaanisen kemian kemikaalien tuotanto, jossa käytetään krakkausta, reformointia, osittaista tai täydellistä hapetusta taikka vastaavia menetelmiä ja tuotantokapasiteetti on yli 100 tonnia päivässä;

19) vetykaasun ja synteetikaasun tuotanto, jossa käytetään reformointia tai osittaista hapetusta ja tuotantokapasiteetti on yli 25 tonnia päivässä;

20) kalsinoidun soodan ja natriumbikarbonaatin tuotanto;

21) kasvihuonekaasujen talteenotto tämän lain soveltamisalaan kuuluvista laitoksista niiden kuljettamiseksi ja geologiseksi varastoimi-

seksi hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/31/EY, jäljempänä *hiilidioksidin geologisesta varastoinnista annettu direktiivi*, mukaisesti sallittuun varastointipaikkaan;

22) kasvihuonekaasujen kuljettaminen putkistojen kautta geologista varastointia varten hiilidioksidin geologisesta varastoinnista annetun direktiivin mukaisesti sallittuun varastointipaikkaan;

23) kasvihuonekaasujen geologinen varastointi hiilidioksidin geologisesta varastoinnista annetun direktiivin mukaisesti sallitussa varastointipaikassa;

24) alumiinin sekundäärituotanto polttoyksiköissä, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia;

25) alumiinin primäärituotanto, sekä lisäksi tuotannon perfluorihilipäästöt;

26) typpihapon tuotanto, sekä lisäksi tuotannon typpioksiduulipäästöt;

27) adipiinihapon tuotanto, sekä lisäksi tuotannon typpioksiduulipäästöt;

28) glyoksaali- ja glyoksylihapon tuotanto, sekä lisäksi tuotannon typpioksiduulipäästöt.

Jos laitosta tai sen osaa käytetään toimintaan, jonka kynnysarvoa ei 1 momentissa ilmaista polttoyksiköiden nimellisenä kokonaislämpötehona, toiminnan kuuluminen tämän lain soveltamisalaan määräytyy ensisijaisesti 1 momentissa mainitun tuotantokapasiteetin kynnysarvon mukaisesti. Tätä lakia sovelletaan kuitenkin laitoksen polttoaineita polttaviin yksiköihin, joiden yhteenlaskettu nimellinen kokonaislämpöteho ylittää 20 megawattia 1 momentin 1 kohdan mukaisesti siinäkin tapauksessa, että laitoksen tuotantokapasiteetti alittaa 1 momentissa mainitun tuotantokapasiteetin.

Tätä lakia ei sovelleta laitokseen tai sen osaan, jonka pääasiallinen tarkoitus on uusien tuotteiden tai menetelmien tutkiminen, kehittäminen tai testaaminen. Tätä lakia ei sovelleta

myöskään laitokseen, jossa käytetään laitoksen tai polttoyksikön käynnistystä tai pysäytystä lukuunottamatta yksinomaan biomassaa.

Lentoliikenteen päästökaupasta säädetään lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa (34/2010).

3 §

Kapasiteetin yhteenlaskeminen

Jos useampaa 2 §:n 1 momentin saman kohdan piiriin kuuluvaa toimintaa harjoitetaan samassa laitoksessa, toiminnan kuuluminen tämän lain soveltamisalaan määräytyy yhteenlasketun toimintakapasiteetin perusteella.

Jos laitoksen kuuluminen tämän lain soveltamisalaan määräytyy 2 §:n 1 momentissa polttoyksiköiden kokonaislämpötehon perusteella, nimelliset lämpötehot lasketaan yhteen kaikista siihen kuuluvista teknisistä yksiköistä, joissa polttoaineita poltetaan. Nimellistä kokonaislämpötehoa laskettaessa ei oteta huomioon polttoyksiköitä, joiden nimellinen lämpöteho on pienempi kuin 3 megawattia eikä yksiköitä, joissa käytetään yksikön käynnistystä tai pysäytystä lukuunottamatta yksinomaan biomassaa.

Jos laitos kuuluu 2 §:n 1 momentin perusteella lain soveltamisalaan, tätä lakia sovelletaan kaikkiin kyseisen laitoksen tai laitoksen osan yksiköihin, joissa poltetaan polttoaineita, ei kuitenkaan yksiköihin, joissa ympäristönsuojelun mukaisessa ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti noudatetaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia.

4 §

Lain soveltaminen kaukolämpöverkkoon liitettyihin laitoksiin

Tätä lakia sovelletaan 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitun kokonaislämpötehon alitettavaan laitokseen, jonka pääasiallinen tarkoitus on lämmön tuottaminen kaukolämpöverkkoon, jos:

1) vähintään yhden kaukolämpöverkkoon liitetyn laitoksen nimellinen lämpöteho on yli

20 megawattia ja se tuottaa lämpöä toimitettavaksi pääasiassa kaukolämpöverkkoon;

2) 1 kohdassa mainittu laitos on liitetty kaukolämpöverkkoon viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2010; ja

3) Euroopan komissio, jäljempänä *komissio*, hyväksyy laitoksen sisällyttämisen päästöoikeuksien kaupan järjestelmään.

5 §

Päästöjen talteenotto ja kuljetus meriteitse

Jos laitoksen päästöt otetaan talteen 2 §:n 1 momentin 21 kohdan mukaisesti ja kuljetetaan meriteitse Euroopan unionin alueelle geologisesti varastoitavaksi, voidaan lakia soveltaa laitoksen toiminnanharjoittajan hakemuksesta edellä mainittuun päästöjen talteenottoon, kuljetukseen ja varastointiin edellyttäen, että komissio hyväksyy päästöjen talteenoton, kuljetuksen ja varastoinnin sisällyttämisen päästöoikeuksien kaupan järjestelmään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle. Hakemuksen sisällöstä sekä päästöjen todentamisesta, tarkkailusta ja raportoinnista annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kasvihuonekaasuilla* hiilidioksidia, metaania, typpioksiduulia, fluorihilivetyä, perfluorihilivetyä ja rikkiheksafluoridia sekä muita ilmakehän sekä luonnollisia että ihmisen toiminnan aiheuttamia kaasumaisia ainesosia, jotka ottavat vastaan ja lähettävät edelleen infrapunasäteilyä;

2) *päästöillä* laitoksesta ilmaan päästettyjä kasvihuonekaasuja;

3) *hiilidioksiditonnia vastaavalla määrällä* tai *hiilidioksidiekvivalenttitonilla* yhtä tonnia hiilidioksidia tai muun kasvihuonekaasun mää-

rää, jolla on vastaava vaikutus maapallon lämpenemiseen kuin tonnilla hiilidioksidia;

4) *päästöoikeudella* päästökauppadirektiivissä tarkoitettua oikeutta päästää kasvihuonekaasuja ilmaan yhtä hiilidioksiditonnia vastaava määrä tietyssä ajanjaksona;

5) *päästökauppakaudella* ajanjaksoa, jota varten on maksutta myönnetty tai myönnetään, taikka muuten jaetaan päästöoikeuksia;

6) *laitoksella* kiinteää teknistä kokonaisuutta, jossa harjoitetaan yhtä tai useampaa 2 §:ssä tarkoitettua toimintaa sekä siihen teknisesti tai toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa, joka mahdollisesti vaikuttaa päästöihin ja pilaantumiseen;

7) *poltoilla* polttoaineiden hapetusta riippumatta tavasta, jolla tällä prosessilla tuotettua lämpöä, sähköä tai mekaanista energiaa käytetään, ja muuta tähän välittömästi liittyvää toimintaa, mukaan luettuna savukaasun puhdistus;

8) *toiminnanharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on tosiasiallinen määräysvalta laitoksen toiminnasta;

9) *sähköntuottajalla* laitosta, joka on tuottanut 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen sähköä myytäväksi kolmansille osapuolille ja jossa ei suoriteta muuta 2 §:ssä mainittua toimintaa kuin polttoaineiden polttoa;

10) *laitoksen tuotantokapasiteetilla* sitä teollisen tuotannon tuotantomäärää, jonka laitos tai laitoksen osa pystyisi tuottamaan vuodessa toimiessaan 365 päivää 24 tuntia päivässä täydellä nimellisteholla, ja joka on tarkemmin määritelty komission ilmaisjakosäädöksessä;

11) *standardi kapasiteetin käyttöasteella* komission ilmaisjakosäädöksen mukaisesti kullekin toimialalle tai toimialan osalle määriteltyä vuosittaista tuotantokapasiteetin käyttöaikaa;

12) *ilmastosopimuksella* ilmastonmuutosta koskevaa Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimusta (SopS 61/1994);

13) *liitteen I sopimuspuolella* ilmastosopimuksen liitteessä I mainittua sopimuspuolta, jolla on ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjassa (SopS 13/2005), jäljempänä *Kioton pöytäkirja*, määrällinen päästörajoitus tai

päästöjen vähentämisvelvoite ja joka on ratifioinut Kioton pöytäkirjan;

14) *hanketoiminnalla* toimintaa, jonka yksi tai useampi liitteen I sopimuspuoli on hyväksynyt Kioton pöytäkirjan 6 tai 12 artiklan ja Kioton pöytäkirjan perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti;

15) *päästövähennysyksiköllä* yksikköä, joka on peräisin toisessa ilmastopimuksen liitteessä I mainitussa valtiossa toteutetun hanketoiminnan tuloksena saadusta päästövähennyksestä ja joka on myönnetty Kioton pöytäkirjan 6 artiklan ja Kioton pöytäkirjan perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti;

16) *sertifioidulla päästövähennyksellä* yksikköä, joka on peräisin ilmastopimuksen liitteeseen I kuulumattomassa valtiossa toteutetun hanketoiminnan tuloksena saadusta päästövähennyksestä ja joka on myönnetty Kioton pöytäkirjan 12 artiklan ja Kioton pöytäkirjan perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti;

17) *hankeyksiköllä* päästövähennysyksikköä ja sertifioitua päästövähennystä;

18) *komission rekisteriasetuksella* päästökauppadirektiivin 19 artiklan 3 kohdan nojalla annettua komission asetusta;

19) *komission päästöjen tarkkailuasetuksella* päästökauppadirektiivin 14 artiklan 1 kohdan nojalla annettua päästöjen tarkkailua koskevaa komission asetusta;

20) *komission ilmaisjakosäädöksellä* päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 1, 7, 19 ja 20 kohdan nojalla annettua komission päätöstä maksutta jaettavien päästöoikeuksien yhdenmukaistetuista jakoperusteista; sekä

21) *päästökauppaviranomaisella* Energia-markkinavirastoa.

7 §

Toiminnanharjoittajan yleiset velvollisuudet

Toiminnanharjoittajan on:

1) haettava laitokselle kasvihuonekaasujen päästölupa;

2) tarkkailtava laitoksensa päästöjä, laadittava niistä vuosittain selvitys ja huolehdittava selvityksen todentamisesta;

3) palautettava päästökauppaviranomaiselle vuosittain edellisenä kalenterivuotena aiheutuneita laitoksen kokonaispäästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia;

4) toimitettava maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakamista ja myöntämistä varten tarpeelliset tiedot työ- ja elinkeinoministeriölle ja haettava päästöoikeuksia;

5) ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle laitoksen toiminnan muutoksista, päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista ja toiminnanharjoittajan muuttumisesta;

6) ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle laitoksen toiminnan vähentämisestä ja laitoksen toiminnan osittaisesta lopettamisesta maksutta jaettavan päästöoikeusmäärän alentamista varten.

2 luku

Kasvihuonekaasujen päästölupa

8 §

Luvan tarve

Laitoksella on oltava kasvihuonekaasujen päästölupa. Luvan myöntää päästökauppaviranomainen. Lupa myönnetään toistaiseksi tai erityisistä syistä määrääjäksi.

Edellä 4 ja 5 §:ssä tarkoitetuille laitoksille on haettava lupaa ja lupa voidaan myöntää 9—11 §:n mukaisesti ehdolla, että lupa on voimassa, jos komissio hyväksyy kyseiset laitokset päästöoikeuksien kaupan järjestelmään. Jos komission hyväksyntää ei saada, lupahakemuksen käsittely tai, jos lupa on jo myönnetty, kasvihuonekaasujen päästölupa raukeaa.

9 §

Lupahakemus

Hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys laitoksesta, sen toiminnasta ja päästöjen lähteistä sekä suunnitelma päästöjen tarkkailemiseksi ja päästöistä laadittavien selvitysten toimittamiseksi päästö-

kauppaviranomaiselle. Lisäksi päästökauppaviranomaiselle on ennen luvan myöntämistä toimitettava selvitys siitä, että laitoksen toimintaa saa harjoittaa ympäristönsuojelua koskevien säännösten nojalla. Lupahakemuksen tarkemmasta sisällöstä säädetään työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

Lupahakemus on toimitettava päästökauppaviranomaiselle vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan suunniteltua aloittamista.

Päästökauppaviranomaisen on tehtävä lupaa koskeva päätös viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun hakemus ja sen mahdolliset täydennykset on toimitettu päästökauppaviranomaiselle.

10 §

Luvan myöntämisen edellytykset

Kasvihuonekaasujen päästölupa myönnetään toiminnanharjoittajalle laitosta koskien, jos:

1) toiminnanharjoittajan suunnitelmat päästöjen tarkkailemiseksi ja päästöistä laadittavien selvitysten toimittamiseksi päästökauppaviranomaiselle ovat riittävät ja asianmukaiset; ja

2) toiminnanharjoittaja saa ympäristönsuojelua koskevien säännösten nojalla harjoittaa toimintaa.

Päästölupa voidaan myöntää, vaikka päätös ympäristönsuojelulain mukaisesta luvasta ei ole lainvoimainen.

11 §

Lupapäätös

Kasvihuonekaasujen päästölupa voi koskea saman toiminnanharjoittajan samalla sijaintipaikalla olevaa yhtä tai useampaa laitosta.

Kasvihuonekaasujen päästölupa voi erityisesti syystä koskea useamman toiminnanharjoittajan samalla sijaintipaikalla olevaa yhtä tai useampaa laitosta.

Jos useampi toiminnanharjoittaja on hakenut yhdessä päästölupaa, vastaavat ne luvan velvoitteiden täyttämisestä yhteisvastuullisesti. Toiminnanharjoittajien on lupaa hakiessaan nimet-

tävä taho, joka vastaa yhteydenpidosta viranomaisiin.

Luvan tulee sisältää tiedot toiminnanharjoittajasta, päästöistä ja niiden lähteistä, laitoksen toiminnasta, laitoksen tuotantokapasiteetista tai nimellisestä kokonaislämpötehosta sekä:

1) päästöjen tarkkailua koskevat vaatimukset, joissa määrätään tarkkailumenetelmät ja -taajuus; sekä

2) päästöistä laadittavien selvitysten toimitamista päästökauppaviranomaiselle koskevat vaatimukset.

12 §

Luvan muuttaminen ja tarkistaminen

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava ennakkoon päästökauppaviranomaiselle sellaisista laitoksen toiminnan muutoksesta, laitoksen kapasiteetin lisäyksestä tai sen merkittävästä vähenyksestä taikka päästöjen tarkkailua koskevasta muutoksesta, joka voi edellyttää kasvihuonekaasujen päästöluvan muuttamista tai päästöjen tarkkailua koskevien lupaehtojen tarkistamista.

Toiminnanharjoittajan ilmoituksen johdosta päästökauppaviranomainen voi muuttaa luvan tai tarkistaa päästöjen tarkkailua koskevia lupaehtoja. Päästökauppaviranomaisen on käsiteltävä luvan muuttamista ja lupaehtojen tarkistamista koskeva asia kuten lupahakemus.

Päästökauppaviranomainen tarkistaa vähintään joka viides vuosi kasvihuonekaasujen päästöluvan päästöjen tarkkailua koskevat vaatimukset ja muuttaa tarvittaessa tarkistuksen yhteydessä päästöjen tarkkailua koskevia lupaehtoja.

Jos komission päästöjen tarkkailuasetuksessa edellytetään lupaehtojen tarkistamista, on päästökauppaviranomaisen kehotettava toiminnanharjoittajaa esittämään lupaehtojen tarkistamista varten tarkistettu suunnitelma päästöjen tarkkailemiseksi. Toiminnanharjoittajan on toimitettava tarkistettu suunnitelma päästökauppaviranomaisen asettamassa määräajassa.

13 §

Tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa

Päästöoikeuksien kaupan järjestelmään vuodesta 2013 tulevalla laitoksella, jolla ei ole tämän lain voimaan tullessa kasvihuonekaasujen päästölupaa, on oltava kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2011. Tilapäisen kasvihuonekaasujen päästöluvan saaneella laitoksella on oltava kasvihuonekaasujen päästölupa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2013.

Päästöoikeuksien kaupan järjestelmään vuodesta 2013 tulevan laitoksen on toimitettava lupahakemus päästökauppaviranomaiselle viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2011. Tilapäisen kasvihuonekaasujen päästöluvan saaneen laitoksen on toimitettava lupahakemus kasvihuonekaasujen päästölupaa varten viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2012.

Tilapäistä kasvihuonekaasujen päästölupaa varten lupahakemukseen on liitettävä 9 §:n 1 momentissa säädetyt selvitykset lukuun ottamatta suunnitelmaa päästöjen tarkkailemiseksi ja selvitystä päästöistä laadittavien selvitysten toimittamisesta.

Päästökauppaviranomaisen on tehtävä päästöoikeuksien kaupan järjestelmään vuodesta 2013 tulevan laitoksen tilapäistä kasvihuonekaasujen päästölupaa koskeva päätös viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2011. Päästöoikeuksien kaupan järjestelmään vuodesta 2013 tulevalle laitokselle myönnetään tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa, jos päästökauppaviranomainen ei ehdi tekemään päätöstä laitoksen kasvihuonekaasujen päästöluvasta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2011.

Tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa voidaan myöntää ilman 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittua edellytystä ja se ei sisällä 11 §:n 4 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittuja lupaehtoja.

14 §

Toiminnanharjoittajan vaihtuminen

Jos luvan saaneen toiminnanharjoittajan tilalle tulee toinen toiminnanharjoittaja, uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava asiasta päästökauppaviranomaiselle. Päästökauppaviranomaisen on ilmoituksen johdosta tarkistettava kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa 30 päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus ja tarpeelliset selvitykset on toimitettu viranomaiselle, tai toiminnanharjoittajien sopimasta myöhemmästä ajankohdasta. Lupa on merkittävä tiedot uudesta toiminnanharjoittajasta. Uusi toiminnanharjoittaja vastaa 7 §:ssä tarkoitetuista velvollisuuksista ja 11 §:ssä tarkoitettujen lupaehtojen täyttämisestä luvan tarkistamispäivästä.

Jos samaan kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäiseen kasvihuonekaasujen päästölupaan sisältyvästä laitoksen tai laitosten toiminnasta ainoastaan osa siirtyy uudelle toiminnanharjoittajalle, on noudatettava luvan myöntämistä ja muuttamista koskevia säännöksiä lukuun ottamatta luvan hakemiselle 9 §:n 2 momentissa asetettua määräaika. Päästökauppaviranomaisen on ilmoituksen johdosta tehtävä päätös luvan myöntämisestä ja muuttamisesta 30 päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus ja tarpeelliset selvitykset ja suunnitelmat on toimitettu viranomaiselle, tai toiminnanharjoittajien sopimasta myöhemmästä ajankohdasta.

Uusi toiminnanharjoittaja vastaa määräysvallassaan olevan laitoksen osalta 7 §:ssä tarkoitetuista velvollisuuksista ja 11 §:ssä tarkoitettujen lupaehtojen täyttämisestä siitä alkaen, kun hänelle on myönnetty kasvihuonekaasujen päästölupa. Jos laitoksella on tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa, uusi toiminnanharjoittaja vastaa kyseisen määräysvallassaan olevan laitoksen osalta 7 §:n 1 momentin 1 ja 4—6 kohdassa tarkoitetuista velvollisuuksista.

15 §

Laitoksen toiminnanharjoittajan konkurssi

Laitoksen toiminnanharjoittajan konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesä vastaa 7 §:n 2 ja 5 kohdassa tarkoitetuista velvollisuuksista. Konkurssipesän on lisäksi toimitettava päästökauppaviranomaiselle 56 §:n mukaisesti laadittu ja todennettu erillinen selvitys siitä, miltä osin edellisen kalenterivuoden päästöt ovat syntyneet toiminnanharjoittajan konkurssiin asettamisen jälkeen. Konkurssipesä on velvollinen palauttamaan toiminnanharjoittajan konkurssiin asettamisen jälkeen syntyneitä todennettuja päästöjä vastaavan määrän päästöoikeuksia 7 §:n 3 kohdan ja 53 §:n mukaisesti.

16 §

Luvan peruuttaminen

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle laitoksen toiminnan lopettamisesta ja laitoksen toimintaa koskevan luvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai luvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella.

Päästökauppaviranomaisen on peruutettava kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa, jos:

1) laitoksen toimintaa koskeva lupa on rauennut ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai lupa on peruutettu ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella;

2) laitos on lopettanut toimintansa; tai

3) luvanhaltija ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta.

Laitosten, joiden toiminta tai toiminnan uudelleen aloittaminen on teknisesti mahdotonta, katsotaan lopettaneen toimintansa. Komission ilmaisjakosäädöksessä annetaan säännöksiä laitoksen toiminnan lopettamisen määrittämisestä. Toiminnanharjoittajan velvollisuudesta toimittaa tietoja päästökauppaviranomaiselle toiminnan lopettamisesta sekä komission ilmaisjakosäädöksen soveltamisesta voidaan

antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Päästökauppaviranomainen voi peruuttaa kasvihuonekaasujen päästöluvan, jos:

1) luvanhaltija on olennaisesti rikkonut päästöoikeuksien vuosittaista palauttamista tai päästöjen tarkkailua, ilmoittamista ja todentamista koskevia velvoitteitaan eikä päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole täyttänyt velvoitteitaan; tai

2) luvanhaltija ei päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole ilmoittanut laitoksen laajennuksesta, toiminnan lopettamisesta tai vähentämisestä taikka muista toiminnan muutoksista tai päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista, jotka voivat edellyttää päästöluvan muuttamista tai lupaehtojen tarkistamista.

Päästöluvan peruuttamista koskevan asian voi panna vireille toiminnanharjoittaja tai päästökauppaviranomainen.

17 §

Päästöoikeuksien kirjaamatta jättäminen

Päästökauppaviranomainen ei saa kirjata 49 §:ssä tarkoitetulle laitoksen rekisterissä olevalle tilille päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaisia vuosittaisia päästöoikeuksia sen jälkeen, kun kasvihuonekaasujen päästölupa on peruutettu. Päästökauppaviranomainen ei saa myöskään kirjata toimintansa lopettaneen laitoksen rekisterissä olevalle tilille toiminnan lopettamisen jälkeen päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaista vuosittain kirjattavaa päästöoikeusmäärää, jollei laitoksen toiminnanharjoittaja osoita päästökauppaviranomaiselle, että laitos aloittaa tuotannon uudelleen määrätyn kohtuullisen ajan kuluessa. Laitoksen, jonka toiminta on kausittaista, katsotaan lopettaneen toimintansa, jos toiminta tai toiminnan uudelleen aloittaminen on teknisesti mahdotonta.

3 luku

Päästöoikeuksien kokonaismäärä ja jakomenetelmät

18 §

Päästöoikeuksien kokonaismäärä

Komissio päättää ja julkaisee kaikkien Euroopan unionin alueella sijaitsevien päästökauppajärjestelmään kuuluvien laitosten (*EU:n päästökauppasektori*) vuosittaisen päästöoikeuksien kokonaismäärän vuonna 2013 päästökauppadirektiivin 9 ja 9 a artiklan mukaisesti. Päästöoikeuksien kokonaismäärä alenee vuoden 2013 jälkeen lineaarisesti 1,74 prosenttia vuosittain päästökauppadirektiivin 9 artiklan mukaisesti.

19 §

Päästöoikeuksien jakomenetelmät päästökaup- pakaudelle 2013—2020

Päästöoikeudet jaetaan päästökauppakaudella 2013—2020 yhdenmukaistettujen jakomenetelmien mukaisesti koko Euroopan unionin alueella.

Lain soveltamisalaan kuuluville laitoksille jaetaan päästöoikeuksia maksutta komission ilmaisjakosäädöksen mukaisesti seuraavasti:

1) sähköntuotannolle sekä hiilidioksidin talteenottolaitoksille, kuljetusputkistoille ja varastointilaitoksille vain prosessikaasuista tuotettuun sähköön;

2) muille toiminnoille vuonna 2013 80 prosenttia komission ilmaisjakosäädöksen mukaan lasketusta määrästä ja sen jälkeen vähentäen vuosittain samansuuruisella määrällä siten, että vuonna 2020 maksutta jaetaan 30 prosenttia;

3) toimialoille tai toimialan osille, jotka komissio on päättänyt päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 13 kohdan nojalla olevan alttiita merkittävälle hiilivuotoriskille (*hiilivuototoimiala*), komission ilmaisjakosäädöksen mukaan laskettu määrä kokonaan. Komissio voi lisätä hiilivuototoimialoja tai poistaa niitä hiilivuototoimialoja koskevasta luettelosta myös päästökauppakauden 2013—2020 aikana.

Hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/8/EY määritetyille tehokkaalla yhteistuotannolla tapahtuvalle lämmön tai jäähdytyksen tuotannolle, jäljempänä *laitoksen tehokas yhteistuotanto*, sekä 27 §:ssä tarkoitettulle uudelle osallistujalle maksutta jaettavaa päästöoikeuksien määrää alennetaan vuosittain lineaarisesti 1,74 prosenttia päästökauppadirektiivin 9 artiklan mukaisesti. Muiden laitosten maksutta jaettavaa päästöoikeuksien määrää alennetaan tarvittaessa kertomalla päästöoikeuksien määrä komission päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 5 kohdan nojalla kullekin vuodelle määräämällä korjauskertoimella.

Ne päästöoikeudet, joita ei jaeta maksutta päästökauppadirektiivin 10 a artiklan ja sen nojalla annetun komission ilmaisjakosäädöksen mukaisesti tai joita ei käytetä mainitun direktiivin 10 a artiklan 8 kohdassa tarkoitettujen demonstroitinhankkeiden tukemiseen, huutokaupataan.

4 luku

Maksutta jaettavat päästöoikeudet päästökauppakaudelle 2013—2020

20 §

Maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoperusteet päästökauppakaudelle 2013—2020

Komissio hyväksyy päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 1 kohdan nojalla yhdenmukaistetut maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoperusteet päästökauppakaudelle 2013—2020. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää komission ilmaisjakosäädöksen täytäntöönpanosta.

Komissio hyväksyy kullekin toimialalle tai toimialan osalle, siinä määrin kuin se on mahdollista, vertailuarvot, jotka tarjoavat kasvihuonekaasujen vähentämiseen ja energiatehokaisiin tekniikoihin liittyviä kannustimia. Lisäk-

si komissio ottaa huomioon tehokkaimmat tekniikat, korvaavat ratkaisut, vaihtoehtoiset tuotantomenetelmät, tehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon, prosessikaasujen energian tehokkaan käyttöönoton, biomassan käytön sekä hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin, jos talteenottoon ja varastointiin tarkoitettuja laitoksia on käytettävissä. Vertailuarvot hyväksytään tuotteille eikä tuotantopanoksille. Vertailuarvojen lähtökohtana käytetään tehokkaimpien 10 prosentin joukkoon kuuluvien laitosten keskimääräistä tehokkuutta kullakin toimialalla tai toimialan osalla Euroopan unionissa vuosina 2007—2008.

Laskettaessa vuosittain jaettavia päästöoikeuksia laitokselle tai sen osalle, vertailuarvo kerrotaan komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyllä tavalla siinä säädetyn ajanjakson vuosittaisten tuotantomäärien mediaanilla tai keskiarvolla taikka standardi kapasiteetin käyttöasteen ja tuotantokapasiteetin tulolla taikka muulla laitoksen vuosittaista tuotannon määrää tai käyttöä kuvaavalla luvulla.

Laitoksille tai laitosten osille, joihin ei sovelleta komission hyväksymiä vertailuarvoja, lasketaan maksutta jaettavat päästöoikeudet komission ilmaisjakosäädöksessä säädettyjen muiden jakoperusteiden mukaisesti.

21 §

Laitoskohtaisten päästöoikeuksien laskeminen

Laitoksille, joille on myönnetty 11 §:ssä mainittu kasvihuonekaasujen päästölupa tai 13 §:ssä tarkoitettu tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2011, lasketaan maksutta myönnettävät päästöoikeudet tämän pykälän 2 ja 3 momentin mukaisesti.

Päästöoikeuksien laskemista varten laitos ja sen tuotannon osat jaetaan tarvittaessa komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyllä tavalla useaan osaan. Laitoksen päästöoikeudet lasketaan laitoksen ja sen tuotannon osien osalta erikseen ja laitoksen kokonaispäästöoikeudet saadaan erikseen laskettujen päästöoikeuksien summana.

Laitoksen ja sen osan yhtä vuotta vastaavat päästöoikeudet lasketaan siten, että:

1) komission hyväksymä vertailuarvo kerrotaan komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyllä tavalla 20 §:n 3 momentissa tarkoitettua laitoksen tai sen osan vuosittaista tuotannon määrää tai käyttöä kuvaavalla luvulla taikka päästöoikeudet lasketaan 20 §:n 4 momentissa mainittujen muiden jakoperusteiden mukaisesti;

2) edellä 1 kohdan mukaisesti laskettu päästöoikeusmäärä kerrotaan vuonna 2013 luvulla 0,8 ja sitä seuraavina vuosina päästöoikeusmäärää vähennetään vuosittain samansuuruisilla määrillä siten, että 1 kohdan mukaan laskettu päästöoikeusmäärä kerrotaan vuonna 2020 luvulla 0,3; kerrointa ei kuitenkaan sovelleta laitokseen tai sen osaan, joka kuuluu kyseisenä vuonna komission päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 13 kohdan nojalla päättämiin hiilivuototoimialoihin;

3) edellä 1 ja 2 kohdan mukaisesti saatu laitoksen päästöoikeuksien määrä kerrotaan tarvittaessa komission päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 5 kohdan nojalla kullekin vuodelle määräämällä *korjauskertoimella*; sähköntuotajaksi määritellyn laitoksen tehokkaalla yhteistuotannolla tapahtuvalle lämmön tai jäähdytyksen tuotannolle maksutta jaettavaa päästöoikeuksien määrää alennetaan vuosittain lineaarisesti 1,74 prosenttia päästökauppadirektiivin 9 artiklan mukaisesti eikä siihen sovelleta komission määräämää korjauskerrointa.

22 §

Päästöoikeuksien hakeminen ja ministeriölle toimitettavat tiedot

Toiminnanharjoittajan on haettava maksutta jaettavia päästöoikeuksia työ- ja elinkeinoministeriölle osoitetulla hakemuksella. Toiminnanharjoittajien, joilla on yhteinen päästölupa tai jotka ovat 11 §:n 2 momentin mukaisesti hakeneet yhdessä päästölupaa, on haettava päästöoikeuksia yhdessä.

Hakemuksessa on ilmoitettava maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoa varten tarpeelliset tiedot laitoksesta, sen toiminnasta, kasvi-

huonekaasujen lähteistä ja päästöistä, laitoksella tuotetuista tuotteista ja tuotannon määristä sekä muut komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyt tiedot. Tiedot on toimitettava komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyssä laajuudessa ja muodossa ja ne on todennettava riippumattomasti komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyllä tavalla. Toimitettavien tietojen sisällöstä ja todentamisesta sekä niiden toimittamisesta annetaan tarkempia säännöksiä työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

Hakemus on päästökauppakautta 2013—2020 varten toimitettava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta. Määräaikaa voidaan pidentää työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella, jos komission ilmaisjakosäädöksen toimeenpanemiseksi valmisteltavia mahdollisia komission ohjeita ja sähköisiä taulukointa ei ole annettu tämän lain tultua voimaan.

23 §

Alustavat päästöoikeusmäärät

Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee toiminnanharjoittajille alustavat päästöoikeusmäärät vuosille 2013—2020 21 §:ssä mainittujen jakoperusteiden mukaisesti toiminnanharjoittajien ilmoittamien tietojen perusteella. Alustaviin päästöoikeusmääriin ei sovelleta komission päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 5 kohdan nojalla kullekin vuodelle määräämää korjauskerrointa.

Komission kullekin vuodelle määräämän korjauskertoimen laskemista varten ministeriö laskee myös laitospohjaiset laskennalliset päästöoikeusmäärät, joihin ei sovelleta 21 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaista kerrointa.

Työ- ja elinkeinoministeriö tekee päätöksen alustavista päästöoikeusmääristä ja komissiolle ilmoitettavista laskennallisista päästöoikeusmääristä. Laitospohjaiset laskelmat tehdään tarvittaessa komission edellyttämässä muodossa. Laitospohjaisista alustavista päästöoikeusmääristä on ilmentävä, mihin jakoperusteisiin ja laskennassa käytettyihin tietoihin päästöoikeusmäärää koskevat laskelmat perustuvat.

Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa asianomaiselle toiminnanharjoittajalle päätöksen laitoksen alustavista päästöoikeusmääristä.

24 §

Kansallisten täytäntöönpanotoimien ilmoittaminen komissiolle

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee sähköisesti ja toimittaa komissiolle 30 päivään syyskuuta 2011 mennessä luettelon tämän lain soveltamisalaan kuuluvista laitoksista ja 23 §:ssä mainituista kullekin laitokselle maksutta jaettavista alustavista päästöoikeusmääristä ja laskennallisista päästöoikeusmääristä.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimittamien kansallisten täytäntöönpanotoimien perusteella komissio määrää tarvittaessa päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 5 kohdan nojalla kullekin vuodelle korjauskertoimen.

25 §

Päästöoikeuksien myöntämistä koskeva päätös

Työ- ja elinkeinoministeriö tekee päätökset kullekin laitokselle maksutta myönnettävien päästöoikeuksien määrästä vuosille 2013—2020 sen jälkeen, kun komissio on määritellyt päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 5 kohdan nojalla kullekin vuodelle korjauskertoimen. Myöntämisen edellytyksenä on, että komissio ei ole hylännyt laitoksen merkitsemistä 24 §:n 1 momentissa tarkoitettuun luetteloon.

Päästöoikeuksien myöntämispäätöksestä on käytävä ilmi:

- 1) laitokselle kullekin vuodelle maksutta myönnettävä päästöoikeuksien määrä;
- 2) mihin jakoperusteisiin ja laskennassa käytettyihin tietoihin päästöoikeusmäärää koskevat laskelmat perustuvat;
- 3) tarvittaessa muut kuin 2 kohdassa mainitut päätöksen perustelut.

Työ- ja elinkeinoministeriö muuttaa päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaista päästöoikeuksien määrää päätöksen antamisen jälkeen, jos laitoksessa tai sen osassa tuotettavat

tuotteet lisätään komission päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 13 kohdan nojalla päättämiin hiilivuotoimialoihin tai hiilivuototoimialoihin kuuluva toimiala poistetaan komission päätöksellä hiilivuototoimialoista. Lisäksi ministeriö muuttaa päästöoikeuksien määrää, jos päästökauppadirektiiviin tai komission ilmaisjakosäädökseen tehtävät muutokset tätä edellyttävät. Maksutta myönnettävien päästöoikeuksien määrää muutetaan niille vuosille, joita komission päättämät muutokset hiilivuototoimialoihin tai komission ilmaisjakosäädökseen taikka direktiiviin tehdyt muutokset koskevat.

26 §

Päästöoikeuksien myöntämispäätöksen tiedoksianto ja siitä tiedottaminen

Päästöoikeuksien myöntämispäätös on annettava tiedoksi toiminnanharjoittajalle sekä toimitettava päästökauppaviranomaiselle.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee sähköisesti luettelon laitoksista, joille on myönnetty päästöoikeuksia maksutta, sekä kullekin laitokselle maksutta myönnettyistä päästöoikeuksista.

5 luku

Uudet osallistujat sekä laitosten toiminnan lopettaminen tai vähentäminen

27 §

Uudet osallistujat päästökauppakaudella 2013—2020

Päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 7 kohdassa tarkoitettu koko Euroopan unionin uusille osallistujille varatusta päästöoikeusmäärästä myönnetään päästökauppakaudella 2013—2020 päästöoikeuksia maksutta komission ilmaisjakosäädöksen mukaisesti:

- 1) lain soveltamisalaan kuuluvalla laitoksella, jolle on myönnetty 11 §:ssä mainittu kasvihuonekaasujen päästölupa tai 13 §:ssä tarkoitettu tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa 30 päivänä kesäkuuta 2011 jälkeen; sekä

2) komission ilmaisjakosäädöksessä määritellylle laitoksen huomattavalle laajennukselle.

28 §

Uuden osallistujan päästöoikeuksien laskeminen

Uusille osallistujille päästöoikeudet jaetaan päästökauppakaudella 2013—2020 komission ilmaisjakosäädöksen mukaisesti. Valtioneuvoston asetuksella säädetään komission ilmaisjakosäädöksen täytäntöönpanosta.

Päästöoikeuksien laskemista varten laitos ja sen tuotannon osat tai laitoksen laajennus jaetaan tarvittaessa komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyllä tavalla useaan osaan. Laitoksen tai laitoksen huomattavan laajennuksen päästöoikeudet lasketaan laitoksen ja sen osien osalta erikseen ja uuden osallistujan kokonaispäästöoikeudet saadaan erikseen laskettujen päästöoikeuksien summana.

Laitoksen tai sen osan taikka laitoksen laajennuksen yhtä vuotta vastaavat päästöoikeudet lasketaan siten, että:

1) komission hyväksymä vertailuarvo kerrotaan standardi kapasiteetin käyttöasteen ja tuotantokapasiteetin tulolla tai muulla laitoksen tai sen osan vuosittaista tuotannon määrää kuvaavalla luvulla taikka päästöoikeudet lasketaan 20 §:n 4 momentissa tarkoitettujen muiden jakoperusteiden mukaisesti;

2) edellä 1 kohdan mukaisesti laskettu päästöoikeusmäärä kerrotaan vuonna 2013 luvulla 0,8 ja sitä seuraavina vuosina vuosittain asteittain alenevalla luvulla siten, että 1 kohdan mukaan laskettu päästöoikeusmäärä kerrotaan vuonna 2020 luvulla 0,3; kerrointa ei kuitenkaan sovelleta laitokseen tai sen osaan, joka kuuluu kyseisenä vuonna komission päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 13 kohdan nojalla päättämiin hiili-voutotoimialoihin;

3) edellä 1 ja 2 kohdan mukaisesti saatua laitoksen tai sen osan päästöoikeuksien määrää alennetaan vuosittain lineaarisesti 1,74 prosenttia päästökauppadirektiivin 9 artiklan mukaisesti.

Jos uusille osallistujille varattu päästöoikeusmäärä loppuu, edellä 2 momentin mukaan las-

kettavaa päästöoikeusmäärää alennetaan tai päästöoikeuksia ei jaeta siten kuin komission ilmaisjakosäädöksessä säädetään.

29 §

Päästöoikeuksien hakeminen uudelle osallistujalle ja ministeriölle toimitettavat tiedot

Toiminnanharjoittajan on haettavat uudelle osallistujalle maksutta jaettavia päästöoikeuksia työ- ja elinkeinoministeriölle osoitetulla hakemuksella. Toiminnanharjoittajien, joilla on yhteinen päästölupa tai jotka ovat 11 §:n 2 momentin mukaisesti hakeneet yhdessä päästölupaa, on haettavat päästöoikeuksia yhdessä. Hakemuksen toimittamisen ajankohdasta ja muista päästöoikeuksien hakemiseen liittyvistä menettelyistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Hakemuksessa on ilmoitettava maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoa varten tarpeelliset tiedot laitoksesta tai sen laajennuksesta, laitoksen tai sen laajennuksen käyttöönoton ajankohdasta, laitoksella tuotetuista tuotteista ja muusta laitoksen toiminnasta sekä muut komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyt tiedot. Tiedot on toimitettava komission ilmaisjakosäädöksessä edellytetyllä tavalla. Toimitettavien tietojen sisällöstä ja todentamisesta annetaan tarkempia säännöksiä työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

30 §

Uuden osallistujan alustava päästöoikeusmäärä

Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee uudelle osallistujalle maksutta jaettavan päästöoikeuksien alustavan määrän päästökauppakaudelle 2013—2020 28 §:ssä mainittujen jakoperusteiden mukaisesti toiminnanharjoittajan ilmoittamien tietojen perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö tekee päätöksen alustavasta päästöoikeusmäärästä. Laitoskohtainen laskelma tehdään tarvittaessa komission edellyttämässä muodossa. Laitoskohtaisesta alustavasta päästöoikeusmäärästä on ilmettävä,

mihin jakoperusteisiin ja laskennassa käytettyihin tietoihin päästöoikeusmäärää koskevat laskelmat perustuvat.

Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa asianomaiselle toiminnanharjoittajalle päätöksen laitoksen alustavasta päästöoikeusmäärästä sekä toimittaa päätöksen komissiolle.

31 §

Päätös päästöoikeuksien myöntämisestä uudelle osallistujalle

Työ- ja elinkeinoministeriö tekee päätöksen uudelle osallistujalle maksutta myönnettävästä päästöoikeuksien määrästä päästökauppa-kaudelle 2013—2020 sen jälkeen, kun komissio on todennut, että päästöoikeudet voidaan myöntää kyseiselle uudelle osallistujalle. Päästöoikeuksien myöntämisestä on käytävä ilmi:

1) uudelle osallistujalle kullekin vuodelle maksutta myönnettävä päästöoikeuksien määrä;

2) mihin jakoperusteisiin ja laskennassa käytettyihin tietoihin päästöoikeusmäärää koskevat laskelmat perustuvat;

3) tarvittaessa muut kuin 2 kohdassa mainitut päätöksen perustelut.

Päästöoikeuksien myöntämisen edellytyksenä on, että laitokselle on myönnetty kasvihuonekaasujen päästölupa, taikka laitoksen muutoksen johdosta lupaa on muutettu tai tarkistettu.

Työ- ja elinkeinoministeriö muuttaa päästöoikeuksien myöntämisestä päätöksen mukaista päästöoikeuksien määrää päätöksen antamisen jälkeen, jos laitoksessa tai sen osassa tuotettavat tuotteet lisätään komission päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 13 kohdan nojalla päättämiin hiilivuotoimialoihin tai hiilivuototoimialoihin kuuluva toimiala poistetaan komission päätöksellä hiilivuototoimialoista. Lisäksi ministeriö muuttaa päästöoikeuksien määrää, jos päästökauppadirektiiviin tai komission ilmaisjakosäädöksen tehtävät muutokset tätä edellyttävät. Maksutta myönnettävien päästöoikeuksien määrää muutetaan niille vuosille, joita komission päättämät muutokset hiilivuototoimialoihin tai komission ilmaisjakosäädöksen taikka direktiiviin tehdyt muutokset koskevat.

32 §

Päästöoikeuksien myöntämispäätöksen tiedoksi-anto ja siitä tiedottaminen

Päätös päästöoikeuksien myöntämisestä on annettava tiedoksi toiminnanharjoittajalle sekä toimitettava päästökauppaviranomaiselle.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee sähköisesti tiedot laitoksesta tai laitoksen laajennuksesta sekä kyseiselle laitokselle uusille osallistujille varatusta päästöoikeusmäärästä maksutta myönnettyistä päästöoikeuksista.

33 §

Laitosten toiminnan vähentäminen

Komissio määrittelee ilmaisjakosäädöksessä päästökauppadirektiivin 10 a artiklan 1 ja 20 kohdan nojalla päästöoikeusmäärän alentamiseen johtavat laitoksen toiminnan osittaisen lopettamisen ja laitoksen kapasiteetin huomattavan vähentämisen. Laitokselle päästökauppa-kaudelle 2013—2020 maksutta myönnettyjen päästöoikeuksien määrää alennetaan laitoksen toiminnan osittaisen lopettamisen tai laitoksen kapasiteetin vähentämisen seurauksena siten kuin komission ilmaisjakosäädöksessä säädetään. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle laitoksen toiminnan osittaisesta lopettamisesta ja laitoksen kapasiteetin huomattavasta vähentämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään komission ilmaisjakosäädöksen täytäntöönpanosta sekä ministeriölle toimitettavien tietojen sisällöstä ja toimittamisen ajankohdasta.

34 §

Päätös päästöoikeusmäärän alentamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö tekee päätöksen laitoksen maksutta myönnetyn päästöoikeusmäärän alentamisesta 33 §:ssä tarkoitetun laitoksen toiminnan osittaisen lopettamisen tai laitok-

sen kapasiteetin vähentämisen seurauksena. Päätöksestä on käytävä ilmi:

1) paljonko kullekin vuodelle maksutta myönnettyä päästöoikeuksien määrää alennetaan ja mikä on kullekin vuodelle myönnettävä päästöoikeusmäärä muutoksen jälkeen;

2) mihin 33 §:ssä tarkoitettuihin määrittelyihin ja laskennassa käytettyihin tietoihin päästöoikeusmäärän alentamista koskevat laskelmat perustuvat;

3) tarvittaessa muut kuin 2 kohdassa mainitut päätöksen perustelut.

35 §

Päästöoikeusmäärän alentamista koskevan päätöksen tiedoksianto ja siitä tiedottaminen

Päätös päästöoikeusmäärän alentamisesta on annettava tiedoksi toiminnanharjoittajalle sekä toimitettava päästökauppaviranomaiselle ja komissiolle.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee sähköisesti tiedot laitoksen päästöoikeusmäärän alentamisesta ja laitokselle kullekin vuodelle maksutta myönnettävästä päästöoikeusmäärästä muutoksen jälkeen.

6 luku

Päästöoikeuksien huutokauppa päästökaupakaudella 2013—2020

36 §

Huutokaupalla myytävät päästöoikeudet ja huutokauppanenettely

Suomen osuus päästökaupakauden 2013—2020 huutokaupattavista päästöoikeuksista huutokaupataan komission ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteisesti valitseman huutokauppapaikan kautta. Komissio laskee Suomen huutokaupattavien päästöoikeuksien määrän päästökauppadirektiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Huutokauppa toteutetaan avoimella, yhdenmukaistetulla, kustannustehokkaalla, syrjimät-

tömällä sekä ennakoitavissa olevalla tavalla siten, että kaikilla toimijoilla on yhdenmukaiset edellytykset osallistua huutokauppaan. Huutokaupassa käytettävä kieli on englanti. Huutokauppa voidaan toteuttaa sähköisiä järjestelmiä hyväksi käyttäen.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään huutokauppojen toteuttamisesta ja huutokaupoissa ja niihin osallistumisessa noudatettavista säännöistä, noudatetaan kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista päästökauppadirektiivin 10 artiklan nojalla annettua komission asetusta, jäljempänä *huutokauppa-asetus*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää huutokauppa-asetuksen täytäntöpanosta.

Huutokauppojen järjestämistä koskevasta kansallisesta tiedottamisesta ja huutokauppojen toimittamiseen liittyvästä mahdollisesta koulutuksesta vastaa Suomessa Energiamarkkinavirasto.

37 §

Huutokaupanpitäjä

Huutokaupanpitäjästä päättää valtioneuvosto. Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa valitun huutokaupanpitäjän nimen ja yhteystiedot komissiolle.

Huutokaupanpitäjä huutokauppaa huutokauppa-asetuksen mukaisesti Suomen puolesta 36 §:n 1 momentin mukaisesti huutokaupattavat päästöoikeudet. Huutokauppapaikka vastaa huutokauppojen järjestämisestä.

Huutokaupanpitäjä vastaanottaa Suomelle kuuluvat huutokauppatulot ja tulouttaa näin saadut tulot valtiolle.

38 §

Huutokauppatarkkailija

Huutokauppatarkkailija nimetään enintään viideksi vuodeksi komission ja kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteisen hankintamenettelyn perusteella. Huutokauppatarkkai-

lijän seuraaja on nimettävä vähintään kolme kuukautta ennen huutokauppatarkkailijan toimikauden päättymistä tai päättämistä.

Huutokauppatarkkailijan tehtävänä on tarkkailla kaikkia komission huutokauppa-asetuksen mukaisia huutokauppoja. Huutokauppatarkkailijan tehtävistä säädetään tarkemmin huutokauppa-asetuksessa.

39 §

Huutokauppaan osallistumisoikeus

Ainoastaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on komission huutokauppa-asetuksen nojalla kelpoinen tekemään tarjouksia ja on mainitun asetuksen nojalla saanut luvan tehdä tarjouksia, voi itse tehdä suoria tarjouksia huutokaupassa.

Seuraavat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat hakea lupaa tehdä suoria tarjouksia huutokaupassa:

1) toiminnanharjoittaja tai ilma-aluksen käyttäjä, jolla on toiminnanharjoittajan päästö-oikeustili ja joka tekee tarjouksen omaan lukuunsa, mukaan luettuna emoyritykset, tytäryritykset tai sidosyritykset, jotka muodostavat osan samaa yritysryhmää kuin toiminnanharjoittaja tai ilma-aluksen käyttäjä;

2) sijoituspalveluyritykset, joilla on rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY mukainen toimilupa, ja jotka tekevät tarjouksia omaan lukuunsa tai asiakkaitensa puolesta;

3) luottolaitokset, joilla on luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/48/EY mukainen toimilupa ja

jotka tekevät tarjouksia omaan lukuunsa tai asiakkaittensa puolesta;

4) 1 kohdassa luetelluista omaan lukuunsa tarjoavista henkilöistä koostuva liiketoiminnallinen ryhmittymä, joka toimii välittäjänä jäsentensä puolesta;

5) julkiset oikeushenkilöt tai valtion yritykset, joilla on määräysvalta 1 kohdassa mainittujen oikeushenkilöiden osalta.

Jos 2 momentin 2 ja 3 kohdassa mainitut oikeushenkilöt tekevät tarjouksen asiakkansa puolesta, on niiden varmistuttava, että näillä asiakkailla on oikeus hakea lupaa tehdä suoria tarjouksia. Samaa sovelletaan myös kaikkiin muihin epäsuorasti tarjouksia tekeviin asiakkaisiin jäljempänä tarjousketjussa.

Seuraavat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt eivät voi tehdä suoria taikka välillisiä tarjouksia huutokaupoissa:

1) huutokaupanpitäjät;

2) huutokauppapaikat ja niihin liitetyt selvitys- ja toimitusjärjestelmät;

3) henkilöt, jotka voivat joko suoraan tai välillisesti vaikuttaa merkittävästi 1 tai 2 kohdassa mainittujen oikeushenkilöiden hallinnointiin;

4) henkilöt, jotka työskentelevät 1 tai 2 kohdassa mainittujen alaisuudessa.

Myöskään huutokauppatarkkailija tai henkilöt, jotka voivat joko suoraan tai välillisesti vaikuttaa merkittävästi huutokauppatarkkailijan hallinnointiin, sekä henkilöt, jotka työskentelevät huutokauppatarkkailijalle huutokauppoihin liittyvissä tehtävissä, eivät voi osallistua suoraan eivätkä välillisesti huutokauppoihin.

Tarjouksentekoluvan edellytyksistä, lupaa koskevan hakemuksen tekemisestä ja sen käsittelystä, luvan hylkäämisestä, kumoamisesta ja keskeyttämisestä sekä huutokauppapaikan ja tarjoajien välisen huutokauppasuhteen seurannasta säädetään tarkemmin komission huutokauppa-asetuksessa.

7 luku

Hankeyksiköiden käyttö päästökauppakaudella 2013—2020

40 §

Kauden 2008—2012 hankeyksiköiden käyttöoikeuden siirto kaudelle 2013—2020

Päästökauppalaain (683/2004) soveltamisalaan päästökauppakaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä kautta 2008—2012 koskevassa päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä määrättyyn enimmäismäärään saakka myös kaudella 2013—2020 siltä osin kuin hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää ei ole käytetty tämän lain 53 §:ssä säädetyn velvoitteen täyttämiseen kaudella 2008—2012.

41 §

Hankeyksiköitä koskevat rajoitukset

Toiminnanharjoittaja ei voi käyttää maankäytöstä, maankäytön muutoksesta tai metsätaloutta koskevista toiminnoista eikä ydinvoimahankkeista saatuja hankeyksiköitä.

42 §

Hanketoimintoihin osallistuminen sekä muu hankeyksiköiden hankinta

Toiminnanharjoittaja voi käyttää 53 §:n 1 momentissa säädetyn velvoitteensa täyttämiseen hanketoiminnoista saamiaan hankeyksiköitä hankkeista, joihin se osallistuu, tai muulla tavoin hankkimiaan hankeyksiköitä.

43 §

Suomessa toteutettava hanketoiminta

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvan laitoksen päästöjen vähentämisestä tai rajoittamisesta ei voida myöntää päästövähennysyksiköitä.

44 §

Hankeyksiköiden siirtäminen velvoitteen täyttämiseen

Jos toiminnanharjoittaja käyttää hankeyksiköitä 53 §:n 1 momentissa säädetyn velvoitteen täyttämiseen, sen on siirrettävä hankeyksiköitä 49 §:ssä tarkoitettulta rekisterissä olevalta päästöoikeustililtään rekisterissä olevalle valtion päästöoikeustilille siten kuin komission rekisteriasetuksessa säädetään.

45 §

Selvitys hankeyksiköiden alkuperästä

Toiminnanharjoittajan velvollisuutena on varmistaa, että sen 44 §:n mukaisesti käyttämät hankeyksiköt eivät ole peräisin 41 §:ssä tarkoitetuista toiminnoista. Toiminnanharjoittajan on päästökauppaviranomaisen pyynnöstä toimitettava selvitys hankeyksiköiden alkuperästä. Päästökauppaviranomainen voi kieltää hankeyksiköiden käytön, kunnes se on saanut selvityksen hankeyksiköiden alkuperästä.

8 luku

Rekisteri

46 §

Rekisterin ylläpito

Päästökauppaviranomainen toimii päästökauppadirektiivin 19 artiklassa tarkoitetun Euroopan unionin rekisterin kansallisista toiminnoista vastaavana rekisterinpitäjänä sen varmistamiseksi, että päästöoikeuksien vuosittaisesta kirjaamisesta, hallussapidosta, siirtämisestä ja mitätöinnistä pidetään tarkkaa tilinpitoa. Päästökauppaviranomainen voi antaa rekisterin kansallisten toimintojen ylläpitoon liittyviä tehtäviä ulkopuolisen hoidettavaksi.

Rekisteri toimii myös Kioton pöytäkirjan mukaisista päästöyksiköistä kirjaa pitävänä kansallisena rekisterinä, ellei komission rekisteriasetuksessa toisin säädetä. Päästökauppaviran-

omainen toimii Kioton pöytäkirjan mukaisen rekisterin vastaavana rekisterinpitäjänä.

Rekisterin perustamisen ja ylläpidon sekä rekisterin toimintojen osalta noudatetaan komission rekisteriasetusta.

47 §

Rekisterin yhteys komission rekisterijärjestelmään

Rekisterin kansalliset toiminnot ovat yhteydessä komission ylläpitämään rekisterijärjestelmään, joka tekee automaattisia tarkistuksia kustakin rekisterijärjestelmän tapahtumasta sen varmistamiseksi, että päästöoikeuksien vuosittaisessa kirjaamisessa, siirtämisessä ja mitätöinnissä toimitaan säännösten mukaisesti.

Rekisterijärjestelmä koostuu sähköisistä tietokannoista, joiden yhteisten tietojen avulla seurataan päästöoikeuksien vuosittaista kirjaamista, hallussapitoa, siirtämistä ja mitätöintiä sekä varmistetaan, että siirrot eivät ole Kioton pöytäkirjasta johtuvien velvoitteiden vastaisia.

48 §

Rekisteriä ja päästöyksiköiden tilinpitoa koskevat vaatimukset

Päästöoikeuksien vuosittaisen kirjaamisen sekä päästöoikeuksien ja hankeyksiköiden hallussapidon, siirtämisen ja mitätöinnin kirjaamisesta rekisteriin sekä yleisön oikeudesta tutustua rekisterissä oleviin tietoihin ja tietojen salassa pidosta säädetään komission rekisteriasetuksessa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää komission rekisteriasetuksen täytäntöönpanosta.

49 §

Päästöoikeuksien hallussapito ja siirto

Päästöoikeuksia voivat pitää hallussaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Rekisterissä

kirjataan erillisille tileille kunkin sellaisen henkilön päästöoikeudet, jonka tilille päästöoikeuksia myönnetään tai jolle tai jolta niitä siirretään.

Päästöoikeuksia voidaan siirtää henkilöiden välillä Euroopan unionissa. Päästöoikeuksia voidaan siirtää Euroopan unionissa olevien henkilöiden ja kolmansissa maissa olevien henkilöiden välillä, jos kolmansien maiden päästökauppajärjestelmien mukaiset päästöoikeudet on tunnustettu päästökauppadirektiivin 25 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

9 luku

Päästöoikeuksien kirjaaminen, palauttaminen, mitätöinti ja voimassaolo

50 §

Päästöoikeuksien vuosittainen kirjaaminen

Päästökauppaviranomainen kirjaa vuosittain laitokselle päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaisen määrän päästöoikeuksia helmikuun 28 päivään mennessä päästöluvan haltijan rekisterissä olevalle kyseisen laitoksen tilille.

Päästöoikeuksien kirjaamisen edellytyksenä on, että laitoksella on voimassa oleva kasvihuonekaasujen päästölupa.

Päästöoikeuksia ei saa kirjata 17 §:n mukaisesti toimintansa lopettaneen laitoksen tilille.

51 §

Päästöoikeuksien kirjaaminen uudelle osallistujalle

Päästökauppaviranomainen kirjaa uuden osallistujan rekisterissä olevalle tilille vuosittain päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaisen määrän päästöoikeuksia helmikuun 28 päivään mennessä. Päästöoikeuksien kirjaamisen edellytyksenä on, että laitokselle on myönnetty kasvihuonekaasujen päästölupa tai lupaa on laitoksen muutoksen johdosta muutettu.

52 §

Päästöoikeuksien kirjaaminen toiminnanharjoittajan vaihtuessa

Laitoksen toiminnanharjoittajan vaihtuessa 25 tai 31 §:ssä tarkoitetun päätöksen mukaiset vuosittain kirjattavat päästöoikeudet kirjataan uuden toiminnanharjoittajan rekisterissä olevalle laitoksen tilille siitä alkaen, kun kasvihuonekaasujen päästölupaan on merkitty uusi toiminnanharjoittaja 14 §:n 1 momentin mukaisesti.

Kaikki 25 tai 31 §:ssä tarkoitetun päätöksen mukaiset vuosittain kirjattavat päästöoikeudet kirjataan aikaisemman toiminnanharjoittajan rekisterissä olevalle laitoksen tilille, jos samaan kasvihuonekaasujen päästölupaan sisältyvästä laitoksen tai laitosten toiminnasta ainoastaan osa siirtyy uudelle toiminnanharjoittajalle. Uusi ja aikaisempi toiminnanharjoittaja voivat kuitenkin sopia, että osa päästöoikeuksista kirjataan uuden toiminnanharjoittajan laitoksen tilille sen jälkeen, kun uudelle toiminnanharjoittajalle on myönnetty luovutettua toimintaa koskeva kasvihuonekaasujen päästölupa. Tätä koskeva kirjallinen sopimus on toimitettava päästökauppaviranomaiselle.

53 §

Velvoite palauttaa päästöoikeuksia ja päästöoikeuksien voimassaolo

Toiminnanharjoittajan on palautettava 46 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin vuosittain 30 päivään huhtikuuta mennessä kustakin laitoksesta edellisenä kalenterivuonna aiheutuneita ja 10 luvun mukaisesti todennettuja päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Palautettavat päästöoikeudet eivät saa olla lentoliikenteen päästökauppaa varten jaettuja päästöoikeuksia. Määräaikaan ei sovelleta säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain (150/1930) 5 §:n säännöksiä.

Toiminnanharjoittaja voi täyttää 1 momentissa säädetyn velvoitteensa palauttamalla Suomen tai jonkin muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaisen viranomaisen

myöntämiä tai huutokaupattuja päästöoikeuksia taikka kolmansissa maissa myönnettyjä päästöoikeuksia, jos kolmansien maiden päästöoikeudet on tunnustettu päästökauppadirektiivin 25 artiklan mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja voi täyttää 1 momentissa säädetyn velvoitteensa 40 §:ssä säädettyyn enimmäismäärään asti käyttämällä hankeysiköitä siten kuin 44 §:ää säädetään.

Päästöoikeuksien palauttamisvelvollisuutta ei muodostu päästöistä, joiden osalta on todennettu talteenotto ja kuljetus pysyvään varastointiin laitokseen, jolla on voimassa oleva lupa hiili-dioksidin geologisesta varastoinnista annetun direktiivin mukaisesti.

Tammikuun 1 päivänä 2013 ja sen jälkeen myönnetyt päästöoikeudet ovat voimassa 1 päivästä tammikuuta 2013 alkavalla kahdeksan vuoden kaudella aiheutuvien päästöjen osalta.

54 §

Päästöoikeuksien mitätöinti

Päästökauppaviranomainen mitätöi 53 §:n 1 momentin mukaisesti palautetut päästöoikeudet palauttamisen jälkeen.

Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka rekisterissä olevalla tilillä päästöoikeudet ovat, voi kirjallisesti pyytää päästökauppaviranomaista mitätöimään ne. Päästökauppaviranomaisen on mitätöitävä päästöoikeudet viivytyksettä.

Päästökauppaviranomaisen on neljän kuukauden kuluttua kunkin päästökauppakauden päättymisestä mitätöitävä kyseiselle päästökauppakaudelle myönnetyt ja kirjatut päästöoikeudet, joita ei ole mitätöity 1 tai 2 momentin mukaisesti.

55 §

Mitätöityjen päästöoikeuksien korvaaminen

Päästökauppaviranomaisen on kirjattava päästöoikeuksia rekisterissä olevalle asianomaiselle tilille päästökauppakautta 2013—2020 ja sitä seuraavia päästökauppakausia varten kor-

vaamaan tilillä edelliseltä päästökauppakaudelta olevat päästöoikeudet, jotka on mitätöity 54 §:n 3 momentin mukaisesti.

10 luku

Päästöjen tarkkailu, ilmoittaminen ja todentaminen

56 §

Päästöjen tarkkailu, selvitys ja todentaminen

Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava laitoksensa tämän lain soveltamisalaan kuuluvia päästöjä kattavasti, johdonmukaisesti, luotettavasti ja tarkasti sekä laadittava niistä selvitys kulutkin kalenterivuodelta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, komission päästöjen tarkkailuasetuksen sekä kasvihuonekaasujen päästöluvassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava päästöselvityksen todennuttamisesta sekä siitä, että kunkin kalenterivuoden päästöistä laadittu selvitys ja siitä annettu todentajan lausunto toimitetaan päästökauppaviranomaiselle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä.

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä todentajalle pääsy kaikkiin todentamisen kohteena oleviin toiminnanharjoittajan hallinnassa oleviin tiloihin, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin, sekä annettava todentajalle kaikki todentamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

57 §

Käytettävä todentaja

Toiminnanharjoittajan on käytettävä päästöselvitysten todennuttamiseen todentajaa, joka on hyväksytty Suomessa tämän lain nojalla.

58 §

Todentamistehtävien suorittaminen

Todentamisen kohteena on laitoksen tarkkailujärjestelmien, tarkkailujärjestelmien tuottamien tietojen sekä ilmoitettujen päästömäärien kattavuus, luotettavuus, uskottavuus ja tarkkuus.

Todentajan on suoritettava tehtävänsä ammatitaitoisesti pyrkien hyvään käytäntöön sekä ottaen huomioon tämän lain ja sen nojalla annetut säännökset, ohjeet ja suositukset ja komission päästökauppadirektiivin 15 artiklan nojalla antama asetus, jäljempänä *komission asetus päästöjen todentamisesta*.

Todentajan tulee seurata päästökauppaa koskevien säännösten, standardien ja toimintatapojen kehitystä.

Todentaja voi todentamistehtävässä käyttää apunaan ulkopuolisia henkilöitä. Todentaja vastaa myös apunaan käyttämiensä henkilöiden toiminnasta.

Todentajan julkisten hallintotehtävien hoitamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003).

59 §

Todentajan lausunto

Todentaja laatii päästöselvityksestä lausunnon, jossa todetaan, onko päästöselvitys tyydyttävä. Lausunnosta tulee käydä ilmi todentamisen kannalta oleelliset seikat. Päästöselvitys voidaan katsoa tyydyttäväksi, jos se on laadittu 56 §:n 1 momentin mukaisesti ja todentaja voi todeta, että päästöt on tarkkailtu hyväksytyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti, kaikki päästölähteet kattavasti eikä ilmoitetuissa tiedoissa ole oleellisia puutteita, virheitä tai väärintulkintoja eikä kokonaispäästöjä ole ilmoitettu oleellisesti väärin.

60 §

Päästömäärän arviointi virhetilanteessa

Päästökauppaviranomaisen on arvioitava virheellisen tarkkailun vaikutus laitoksen päästöjen kokonaismäärään, jos laitoksen päästöjen tarkkailussa ei ole noudatettu laitoksen lupapäästöseen sisältyviä 11 §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja päästöjen tarkkailua koskevia vaatimuksia eikä vaatimuksia voi noudattaa taakautuvasti päästöselvityksen laatimisessa. Arvio tehdään hiilidioksidiekvivalenttitonneina ja se on perusteltava.

61 §

Todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy tämän lain soveltamisalaan kuuluvat todentajat.

Todentajan hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) todentaja on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 2) todentajalla on käytössään riittävästi ammattitaitoisia ja puolueetonta henkilöstöä;
- 3) todentaja pystyy toiminnassaan soveltamaan päästöjen tarkkailua ja todentamista koskevia menettelyitä, säännöksiä, standardeja ja ohjeita;
- 4) todentaja tuntee pätevyysalueensa toimintojen päästölähteet, päästöjen syntyvät ja päästöjen määrittämiseen vaadittavien tietojen määrittämistavat sekä kokonaispäästöjen määrittämiseen ja laskemiseen ja raportointiin liittyvät vaatimukset;
- 5) todentajalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 6) todentajalla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävät taloudelliset voimavarat toiminnan asianmukaiseksi järjestämiseksi sekä mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi; sekä
- 7) todentaja on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai se on osa tällaista oikeushenkilöä.

Todentajan hyväksyntää hakevan on osoitettava tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *akkreditointiasetus*, mukaisesti nimetyn ulkopuolisen akkreditointielimen arvioinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

62 §

Muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun todentajan, jos;

- 1) todentaja on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu suorittamaan päästökauppadirektiivin mukaista todentamista;
- 2) toimintaa harjoitetaan yhteisömuodossa; ja
- 3) todentajan on akkreditoitunut akkreditointiasetuksen mukaisesti nimetty ulkopuolinen akkreditointielin.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

63 §

Todentajan ilmoitusvelvollisuus

Todentajan on ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle kaikista sellaisista toimintansa muutoksista, joilla voi olla vaikutusta todentajan hyväksymisen edellytyksiin.

64 §

Todentajan hyväksymisen peruuttaminen

Jos todentaja ei täytä 61 tai 62 §:ssä säädettyjä vaatimuksia taikka toimii olennaisesti tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai hyväksymispäätöksen ehtojen vastaisesti, päästökauppaviranomaisen on kehoitettava todentajaa oikaisemaan toimintansa asettamassaan määräajassa. Päästökauppaviranomainen voi peruuttaa hyväksymisen, jos todentaja ei ole saattanut toimintaansa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lupaehtojen mukaiseksi asetetussa määräajassa.

65 §

Asetuksenantovaltuus

Päästöjen tarkkailuun ja päästöselvitykseen sovelletaan komission asetusta päästöjen tarkkailusta sekä todentajien hyväksymiseen ja todentamistehtävän suorittamiseen komission asetusta päästöjen todentamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa mainittujen komission asetusten täytäntöönpanosta sekä päästöjen tarkkailusta, päästöistä laadittavasta selvityksestä, todentajan lausunnosta, todentajan hyväksymismenettelystä, hyväksymisen edellytyksistä ja todentamistehtävien suorittamisesta.

11 luku

Valvonta ja seuraamukset

66 §

Ohjaus ja seuranta

Työ- ja elinkeinoministeriö huolehtii lain täytäntöönpanon yleisestä ohjauksesta ja seurannasta.

Päästökauppaviranomaisen tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamista.

67 §

Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Päästökauppaviranomaisella on oikeus valvontaa ja tämän lain täytäntöönpanoa varten saada laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetusta ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä, toiminnanharjoittajilta sekä todentajilta.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus saada laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tämän lain täytäntöönpanoa ja seuranta varten välttämättömiä tietoja päästökauppaviranomaiselta, ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetusta ympäristönsuojelulain tietojärjestelmästä sekä toiminnanharjoittajilta.

Päästökauppaviranomaisella on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus toiminnanharjoittajan hallinnassa olevissa tiloissa, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin. Toiminnanharjoittajan on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle tarkastusta varten ne asiakirjat ja tietojärjestelmässään olevat tallenteensa sekä järjestettävä pääsy laitteisiin ja laitteistoihin, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus ottaa maksutta jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

68 §

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Päästökauppaviranomaisen on määrättävä toiminnanharjoittaja maksamaan valtiolle päästöoikeuden ylitysmaksu, jos toiminnanharjoittaja ei palauta huhtikuun 30 päivään mennessä edellisen kalenterivuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia.

Ylitysmaksu on 100 euroa kultakin hiili-dioksidiekvivalenttitonnilta, jolta päästöoikeuksia ei ole palautettu. Tammikuun 1 päivänä 2013 tai sen jälkeen myönnettyihin päästöoikeuksiin

liittyvää ylitysmaksua korotetaan Euroopan kulluttajahintaindeksin muutoksen mukaisesti.

Päästökauppaviranomainen voi jättää päätöksen ylitysmaksun määräämisestä toistaiseksi tekemättä, jos toiminnanharjoittaja on hakenut todentajan lausuntoon oikaisua tai todentajan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä on muutoksenhaku vireillä. Ylitysmaksu on määrättävä sen jälkeen, kun toiminnanharjoittajan palautusvelvoitteen määrä on tullut lainvoimaisesti ratkaistuksi.

69 §

Ylitysmaksun täytäntöönpano

Ylitysmaksu on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Ylitysmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ylitysmaksua koskevasta viranomaisten välisestä ilmoitusvelvollisuudesta, ylitysmaksun palauttamisesta sekä muista maksun täytäntöönpanon kannalta vastaavista välttämättömistä seikoista.

70 §

Päästöoikeuksien palauttamisen laiminlyöntiä koskevat muut seuraamukset

Toiminnanharjoittajan on palautettava 68 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja palautettujen päästöoikeuksien ylittäviä päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Palautus on tehtävä viimeistään seuraavan vuoden päästöoikeuksia palautettaessa. Päästöoikeuksien palauttamisessa ja mitätöinnissä noudatetaan, mitä 53 ja 54 §:ssä säädetään.

Päästökauppaviranomainen julkaisee vuosittain tiedot toiminnanharjoittajista, jotka eivät ole palauttaneet päästöoikeuksia 53 §:n 1 momentin mukaisesti.

Päästökauppaviranomainen kuittaa konkurssiin asetetun toiminnanharjoittajan laitoksen ti-

lillä olevat päästöoikeudet, jos toiminnanharjoittaja tai konkurssipesä ei palauta huhtikuun 30 päivään mennessä laitoksen edellisen kalenterivuoden ja sitä edeltävien kalenterivuosien päästöjä vastaavaa määrää päästöoikeuksia, sillä osin kuin päästöoikeuksia on palauttamatta kyseisiltä kalenterivuosilta. Laitoksen tililtä kuittataan ensisijaisesti konkurssin alkamisen jälkeen aiheutuneita päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia.

Päästökauppaviranomainen voi jättää kuittamatta kyseisen kalenterivuoden aikana laitoksen tilille kirjatut päästöoikeudet, jos konkurssipesä jatkaa laitoksen toimintaa.

71 §

Päästöoikeuksien luovutuskielto

Päästökauppaviranomaisen on kiellettävä toiminnanharjoittajaa luovuttamasta päästöoikeuksia, jos toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut tyydyttäväksi todennettua selvitystä maaliskuun 31 päivään mennessä edeltävän vuoden päästöistä. Kielto on laitospaikallinen. Kielto on voimassa toistaiseksi, kunnes 59 §:n mukaisesti todennettu selvitys on toimitettu päästökauppaviranomaiselle.

Jos toiminnanharjoittaja asetetaan konkurssiin, päästöoikeuksia ei saa luovuttaa konkurssiin asetetun toiminnanharjoittajan hallinnassa olleen laitoksen tililtä ennen kuin konkurssipesä tai laitoksen uusi toiminnanharjoittaja on palauttanut konkurssia edeltäneeltä ja konkurssin ajalta syntyneitä päästöjä vastaavat palauttamatta olevat päästöoikeudet.

Päästökauppaviranomainen voi konkurssipesän hakemuksesta kohdistaa 2 momentin mukaisen luovutusrajoituksen koskemaan vain edellisiltä kalenterivuosilta palauttamatta olevia päästöoikeuksia sekä kalenterivuoden aikana syntyneitä todennettuja päästöjä ja päästökauppaviranomaisen arvioimia kalenterivuoden aikana syntyviä päästöjä vastaavaan määrään päästöoikeuksia.

72 §

Hallintopakko

Päästökauppaviranomainen voi velvoittaa sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, oikaisemaan laiminlyöntinsä tai muutoin täyttämään velvollisuutensa. Muun velvoitteen kuin päästöoikeuksien palauttamisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta, keskeyttämisuudesta ja teettämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

73 §

Päästökaupparikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) laiminlyö hakea 8 §:ssä tarkoitettua kasvi-huonekaasujen päästölupaa tai tilapäistä kasvi-huonekaasujen päästölupaa,

2) laiminlyö 12 §:n 1 momentin taikka 14 tai 16 §:n mukaisen ilmoituksen tekemisen tai ilmoittaa vääriä tietoja,

3) toimittaa maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakamista ja myöntämispäätöstä varten vääriä tietoja,

4) laiminlyö toimittaa 33 §:ssä tai sen nojalla annetussa asetuksessa tarkoitettuja tietoja tai toimittaa vääriä tietoja laitoksen toiminnan osittaisesta lopettamisesta tai vähentämisestä päästöoikeusmäärän alentamista varten,

5) laiminlyö toimittaa 45 §:n mukaisesti päästökauppaviranomaiselle selvityksen hankesyksiköiden alkuperästä,

6) laiminlyö 15 tai 56 §:n mukaisen selvityksen tekemisen ja toimittaa edellä mainittujen pykälien mukaisen todentajan lausunnon tai ilmoittaa vääriä tietoja taikka

7) laiminlyö esittää 67 §:n 3 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tallenteet,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *päästökaupparikkomuksesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

74 §

Päästökauppaviranomaisen maksut

Päästökauppaviranomaisella on oikeus periä lain mukaisen luvan, ilmoituksen, hyväksymisen ja muun asian käsittelystä maksu. Päästökauppaviranomaisella on lisäksi oikeus periä maksu tehtävistä, jotka koskevat 46 §:ssä tarkoitettua rekisterin tilien ylläpitoa.

Päästökauppaviranomaisen maksullisista suoritteista ja niistä perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

12 luku

Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

75 §

Muutoksenhaku päästökauppaviranomaisen päätökseen

Päästökauppaviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päästökauppaviranomaisen 16 §:n 2 ja 4 momentin nojalla antamaa luvan peruuttamista koskevaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava 17 §:ssä tarkoitettua päästöoikeuksien kirjaamiskiellon osalta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä.

Päästökauppaviranomaisen 71 §:n nojalla antamaa päästöoikeuksien luovutuskieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä.

Päästökauppaviranomaisen julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun

haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

76 §

Muutoksenhaku todentajan päätökseen

Todentajan lausuntoon saa hakea oikaisua todentajalta 14 päivän kuluessa lausunnon tiedoksisaannista. Lausuntoon on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet.

Todentajan oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään.

77 §

Muutoksenhaku työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen

Työ- ja elinkeinoministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään.

Korkeimman hallinto-oikeuden on käsiteltävä valitus kiireellisenä.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava. Päätöksen täytäntöönpanossa ei sovelleta hallintolainkäyttölain nojalla muutoksenhakutuomioistuimelle kuuluvia toimivaltuuksia keskeyttää tai kieltää täytäntöönpano tai muutoin määrätä täytäntöönpanosta.

13 luku

Voimaantulo

78 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 1 luku, 8—12, 14—17 ja 33—35 § sekä 7 ja 9—12 luku tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Tämän lain 8 luku tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Tällä lailla kumotaan päästökauppalakia (683/2004).

Lain 1 luvun, 8—11, 61, 62 ja 65 §:n, 73 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdan ja 74 §:n, 75 §:n 1 ja 4 momentin sekä 77 §:n säännöksiä sovelletaan kuitenkin päästökauppakautta 2013—2020 koskevien kasvihuonekaasujen päästölupien valmisteluun ja myöntämiseen, todentajien hyväksymiseen päästökauppakaudelle 2013—2020 ja päästökauppakauden 2013—2020 päästöoikeuksien jaon valmisteluun ja myöntämiseen.

79 §

Siirtymäsäännökset

Muussa laissa oleva viittaus päästökauppalakiin tarkoittaa tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta tähän lakiin.

Päästökauppakautta 2005—2007 ja 2008—2012 koskeviin laitosten toiminnanharjoittajien, todentajien ja viranomaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä näitä koskevaan valvontaan, seuraamuksiin, muutoksenhakuun ja päätösten täytäntöönpanoon sovelletaan päästökauppalakia (683/2004).

Toiminnanharjoittaja, jonka laitos tulee päästöoikeuksien kaupan järjestelmään vuodesta 2013 alkaen, on haettava laitokselle kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa siten kuin 13 §:ssä säädetään. Edellä 7 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa mainittuja velvollisuuksia sovelletaan kyseisen laitoksen toiminnanharjoittajaan vuoden 2013 alusta lukien.

Päästökauppalain (683/2004) nojalla hiilidioksidipäästöjen tarkkailusta ja päästöistä laadittavasta selvityksestä annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (647/2007) ja hiilidioksidipäästöjen todentajien hyväksymismenettelystä ja todentamistehtävän suorittamisesta päästökauppakaudella 2008—2012 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (888/2007) jäävät voimaan, kunnes tämän lain nojalla toisin säädetään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 2011
